

Sytuacja w rolnictwie w 2024 i prognoza krótkookresowa

– analiza Santander Leasing

Niniejsze opracowanie ma wyłącznie charakter informacyjny i edukacyjny. Informacje w nim zawarte nie stanowią porady inwestycyjnej ani zachęty lub rekomendacji o podobnym bądź tożsamym charakterze. Wszelkie opinie wyrażone w niniejszym opracowaniu, jakkolwiek przygotowane w dobrej wierze, nie powinny stanowić samodzielnej podstawy jakichkolwiek decyzji gospodarczych. Nie składamy żadnych zapewnień, obietnic lub gwarancji osiągnięcia określonego rezultatu gospodarczego w odniesieniu do działań podjętych na podstawie niniejszego opracowania. Wszelkie decyzje biznesowe dotyczące przedmiotu niniejszego opracowania powinny być podejmowane tylko po konsultacji z profesjonalnym doradcą.

Informacje i opinie zawarte w opracowaniu pozostają aktualne na dzień jego przygotowania. Nie bierzemy odpowiedzialności za kompletność, prawdziwość i wiarygodność informacji, w tym publikacji naukowych, na podstawie których przygotowaliśmy opracowanie. Ponadto zastrzegamy, że w przypadku zmiany danych, informacji lub poglądów wyrażonych w materiałach stanowiących podstawę opracowania, samo opracowanie może utracić aktualność.

Wszelkie działania podjęte w oparciu o niniejsze opracowanie korzystający z niego podejmuje na własne ryzyko. Nie ponosimy żadnej odpowiedzialności za konsekwencje decyzji lub działań podjętych w oparciu o to opracowanie, bez względu na ich charakter – w tym odpowiedzialności za szkodę bądź odpowiedzialności karnej lub karnej skarbowej.

Spis treści

3	Otoczenie makroekonomiczne, Koniunktura i Inwestycje
7	Uprawy polowe
10	Mięso
13	Mleko
14	Owoce i warzywa
15	Środki Produkcji

I. Otoczenie makroekonomiczne, Koniunktura i Inwestycje

1. PKB - rok 2023 charakteryzował się raczej niskim wzrostem realnego PKB w Polsce, który według szacunków MF wyniósł ok. 0,2%. Polska gospodarka pozostawała pod silną presją czynników zewnętrznych związanych w znacznej mierze z wojną w Ukrainie i związanymi z tym zawirowaniami w obrocie towarami rolno-spożywczymi.

W 2024 roku zgodnie z przewidywaniami ma nastąpić znaczne przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego, gdzie zgodnie z przewidywaniami MF PKB ma wzrosnąć o 3,1%, natomiast w 2025 o 3,9%.

źródło MF: <https://www.gov.pl/web/finanse/prognozy-makroekonomiczne-i-fiskalne>

Produkt krajowy brutto (PKB) niewyrównany sezonowo w 2 kwartale 2024 r. zwiększył się realnie o 3,2% rok do roku wobec spadku o 0,6% w analogicznym kwartale 2023 r. (w cenach stałych średniorocznych roku poprzedniego). (dane GUS)

2. Stopa bezrobocia - bezrobocie rejestrowane utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie, gdzie dla 2023 wyniósł ono 5,1%, natomiast w 2024 przewiduje się spadek do poziomu 5,0%, a w 2025 dalszy spadek do 4,9%. Sytuacja na rynku pracy pozostaje dobra, niskie bezrobocie oznacza, że pracownicy są poszukiwani w wielu branżach, co jest pozytywne z punktu widzenia samych pracowników, jednak stanowi wyzwanie dla pracodawców szczególnie w kontekście kosztów pracowniczych.

źródło MF: <https://www.gov.pl/web/finanse/prognozy-makroekonomiczne-i-fiskalne>

Dane GUS potwierdzają podobne wartości, koniec 2023 to 5,1%, natomiast stopa bezrobocia na 08-2024 to 5,0%. (dane GUS)

Stosunkowo niski poziom bezrobocia w skali kraju wpływa pozytywnie na nastroje konsumentów. Zgodnie z najnowszym odczytem GUS, koniunktura konsumencka w czerwcu 2024 w odniesieniu do czerwca 2023 wzrosła o 16,2%. (dane GUS)

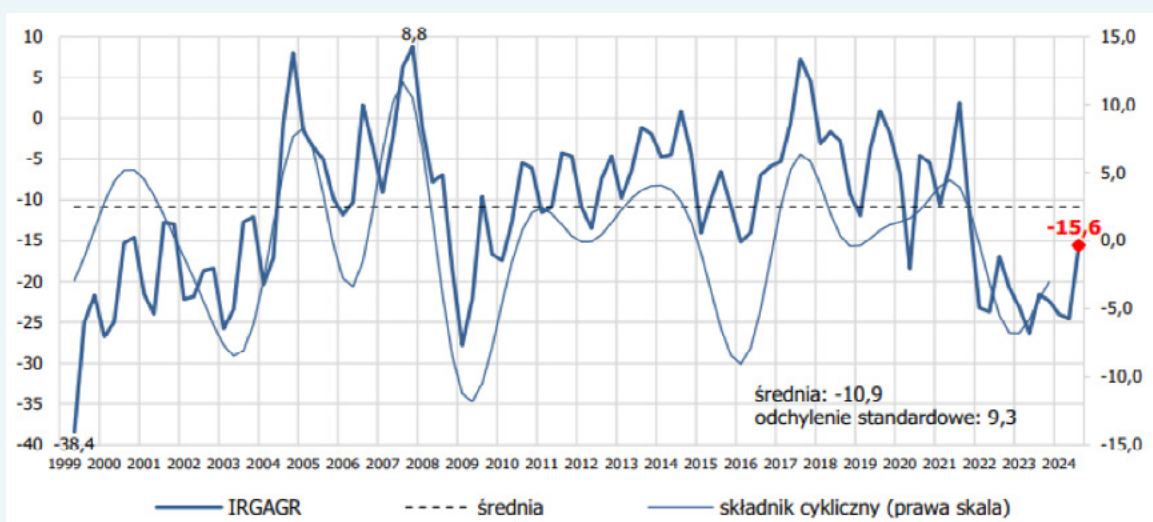
3. Inflacja - presja ze strony czynników inflacyjnych pozostawała na wysokim poziomie, gdzie w całym 2023 roku osiągnęła ona poziom 11,4%, natomiast w roku 2024 ma nastąpić zdecydowana poprawa w tym zakresie, gdzie prognozowany przez MF jest spadek inflacji do poziomu 3,7% a w 2025 wzrost do 5,0%.

źródło MF: <https://www.gov.pl/web/finanse/prognozy-makroekonomiczne-i-fiskalne>

Aktualny odczyt GUS za sierpień 2024 to inflacja na poziomie 4,3% r/r, w tym wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 4,1% r/r (dane GUS)

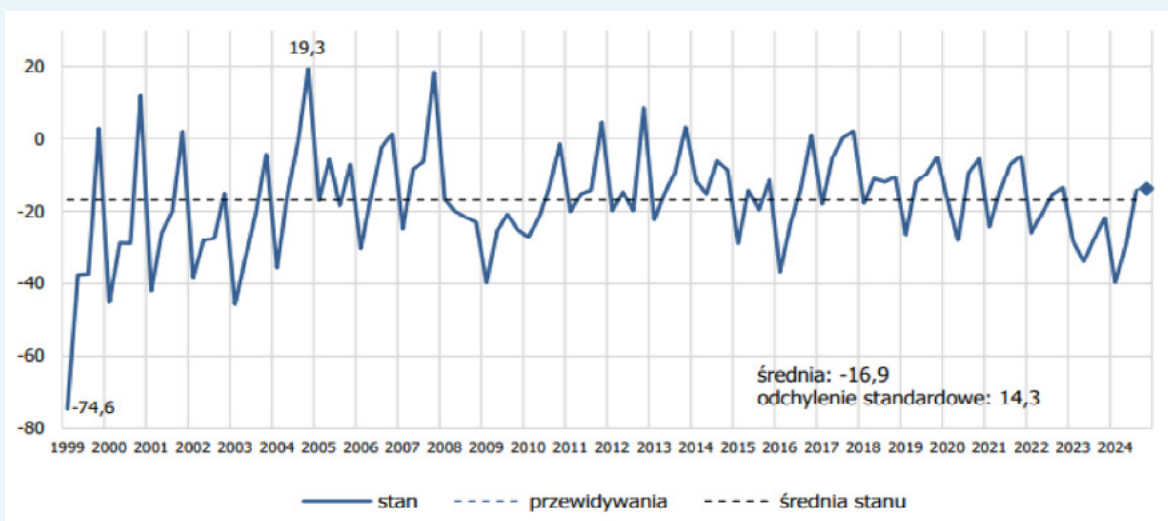
4. Koniunktura w rolnictwie według SGH - w trzecim kwartale 2024 nastąpiło wyraźne polepszenie wskaźnika koniunktury w rolnictwie z -24,0 do -15,6, na który składa się wskaźnik przychodów pieniężnych: -14,4, który wzrósł z poziomu -29,7 oraz wskaźnik nastrojów: -3,2, który wzrósł z -13,9.

Rynek: Wskaźnik koniunktury w rolnictwie - III kwartał 2024

źródło: Koniunktura w rolnictwie III kwartał 2024, Konrad Walczyk, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
link: https://www.sgh.waw.pl/kae/sites/kae/files/2024-09/biul_2024_Q3.pdf

Przychody

źródło: Koniunktura w rolnictwie III kwartał 2024, Konrad Walczyk, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
link: https://www.sgh.waw.pl/kae/sites/kae/files/2024-09/biul_2024_Q3.pdf

Nastroje

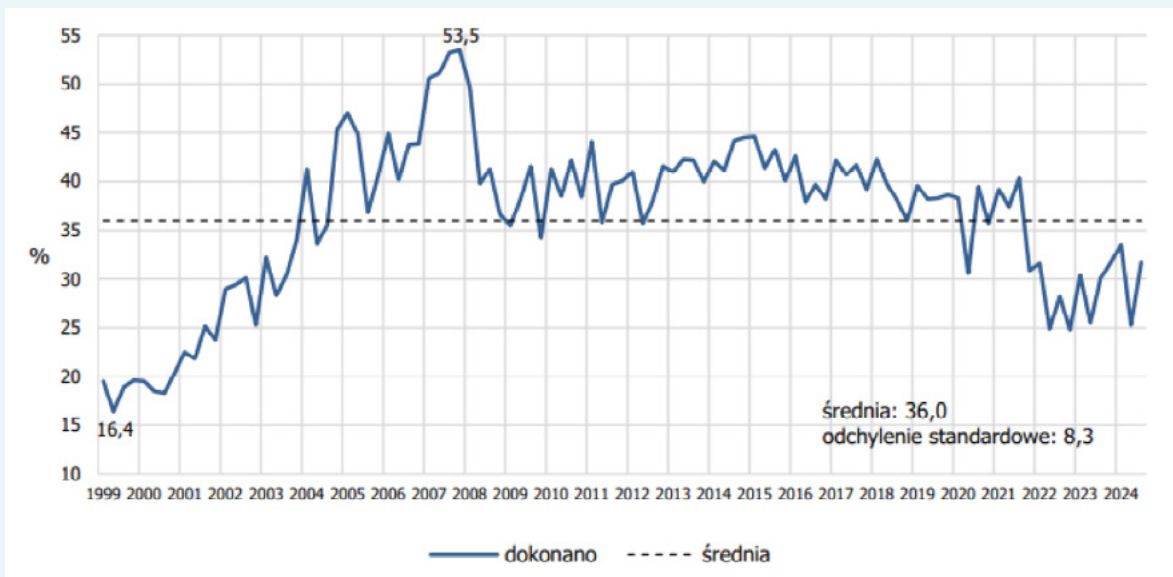
źródło: Koniunktura w rolnictwie III kwartał 2024, Konrad Walczyk, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
link: https://www.sgh.waw.pl/kae/sites/kae/files/2024-09/biul_2024_Q3.pdf

5. Inwestycje - zgodnie z danymi MF w 2023 roku skala inwestycji wzrosła w porównaniu z 2022 z poziomu 2,7% do 13,1%. Natomiast w 2024 roku spodziewany jest wzrost poziomu inwestycji o 0,4%, a w 2025 o 6,4%.

źródło MF: <https://www.gov.pl/web/finanse/prognozy-makroekonomiczne-i-fiskalne>

Inwestycje w rolnictwie według SGH - w trzecim kwartale 2024 nastąpiło wyraźne polepszenie wskaźnika z 25,3 do 31,7.

Inwestycje w maszyny i urządzenia

źródło: Koniunktura w rolnictwie III kwartał 2024, Konrad Walczyk, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
link: https://www.sgh.waw.pl/kae/sites/kae/files/2024-09/biul_2024_Q3.pdf

Aktualny harmonogram naboru wniosków o przyznanie pomocy z ARiMR

Terminy naboru wniosków przez ARiMR:

Inwestycje i rozwój gospodarstw			
nazwa interwencji	orientacyjny limit środków publicznych w ramach naboru (w mln PLN)	orientacyjny termin rozpoczęcia naboru	orientacyjny termin zakończenia naboru
Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje) obszary B, C	422,71	21 listopada 2024	30 grudnia 2024
Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (instrumenty finansowe)	260,13	1 marca 2024	nabór ciągły
Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu	942,97	23 października 2024	20 listopada 2024
Rozwój małych gospodarstw: - krótki łańcuch dostaw i gospodarstwa ekologiczne	224,33	25 lipca 2024	20 września 2024
Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (instrumenty finansowe) - w gospodarstwie	65,03	1 marca 2024	nabór ciągły
Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (instrumenty finansowe) - poza gospodarstwem	86,71	1 marca 2024	nabór ciągły
Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym - nabory ogłaszane przez SW	589,63	19 sierpnia 2024	nie dotyczy

źródło: ARiMR, <https://www.gov.pl/web/arimr/harmonogram-naborow-wnioskow-o-pryznanie-pomocy-w-2024-r-w-ramach-planu-strategicznego-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-2023-2027>

Aktualne wykorzystanie środków pomocowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

Wykorzystanie środków z PROW:

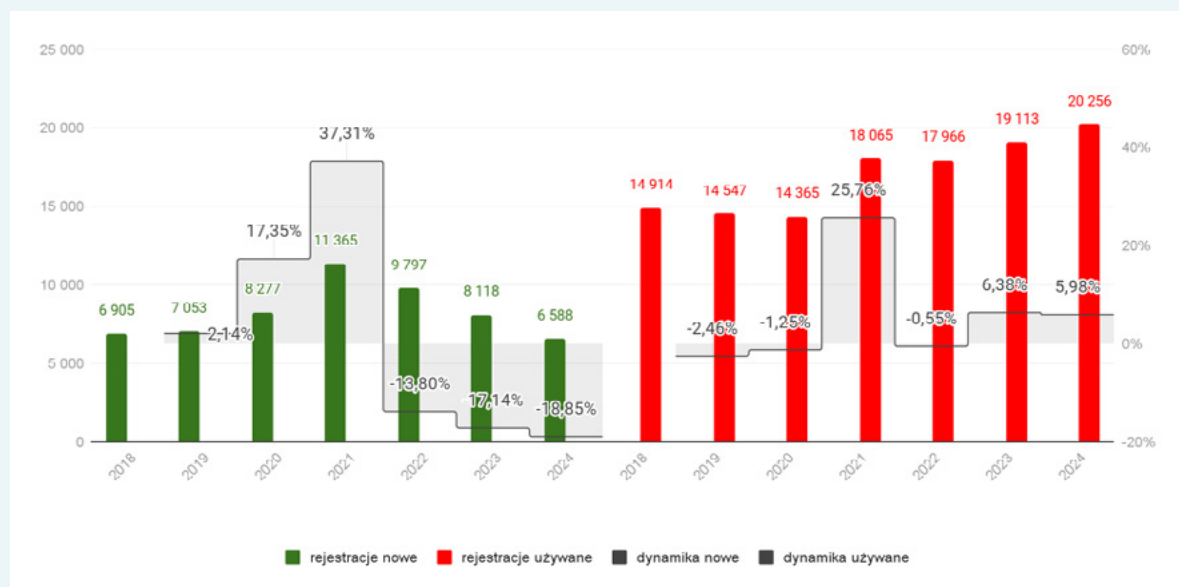
Wykorzystanie PROW	limit środków w mPLN	zawarte umowy w mPLN	% realizacji	zrealizowane płatności w mPLN	% realizacji	zostało do wypłaty w mPLN
Modernizacja gospodarstw rolnych	10 904	9453	86,69%	8492	77,44%	2412
Premie dla młodych rolników	3378	3365	99,61%	3228	95,30%	150
Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	3121	3079	98,65%	2677	84,95%	444
Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych	2876	2813	97,79%	1894	64,80%	982
Łącznie						3988

źródło: ARiMR: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/sprawozdania-miesieczne-z-realizacji-prow-2014-2020>

Rynek ciągników

Ilość sprzedanych nowych ciągników rolniczych spada w ostatnich latach, po rekordowym 2021, aczkolwiek poziom sprzedaży pozostaje na poziomach wyższych niż przed pandemią koronawirusa.

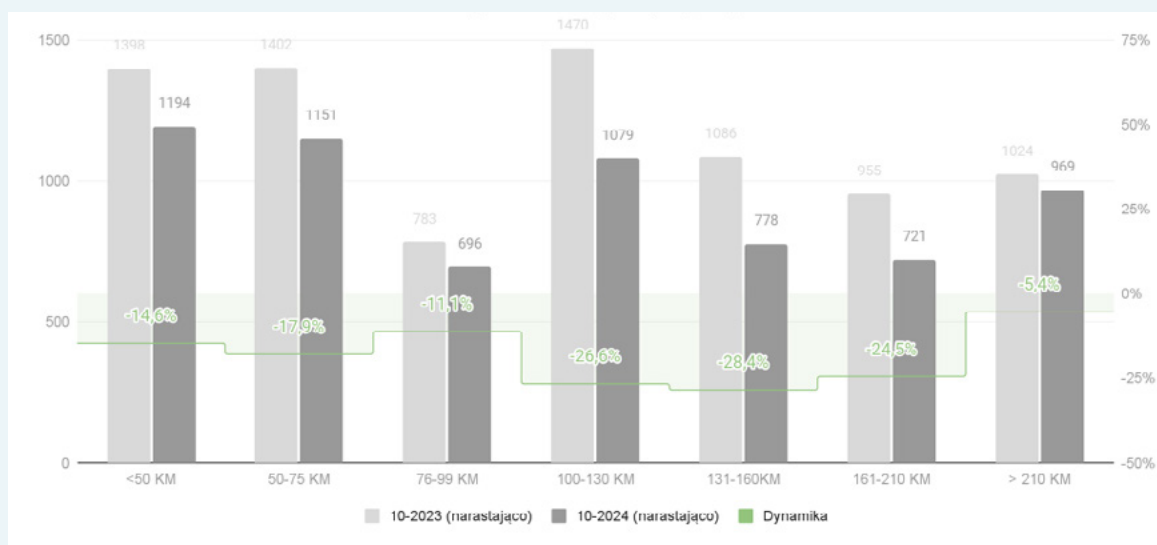
W przeciwieństwie do nowych ciągników, cały czas dynamicznie rośnie sprzedaż ciągników używanych, osiągając wysokie przyrosty rok do roku.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Agritrac

Zauważalna jest również zmiana struktury sprzedawanych ciągników. Nastąpiło wyptaszczenie rynku, gdzie najbardziej spadła sprzedaż ciągników o średniej mocy, natomiast znacznie wzmocniła się pozycja ciągników o mocy powyżej 160KM.

Ciągniki NOWE - rejestracja wg mocy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Agritrac

II. Uprawy polowe

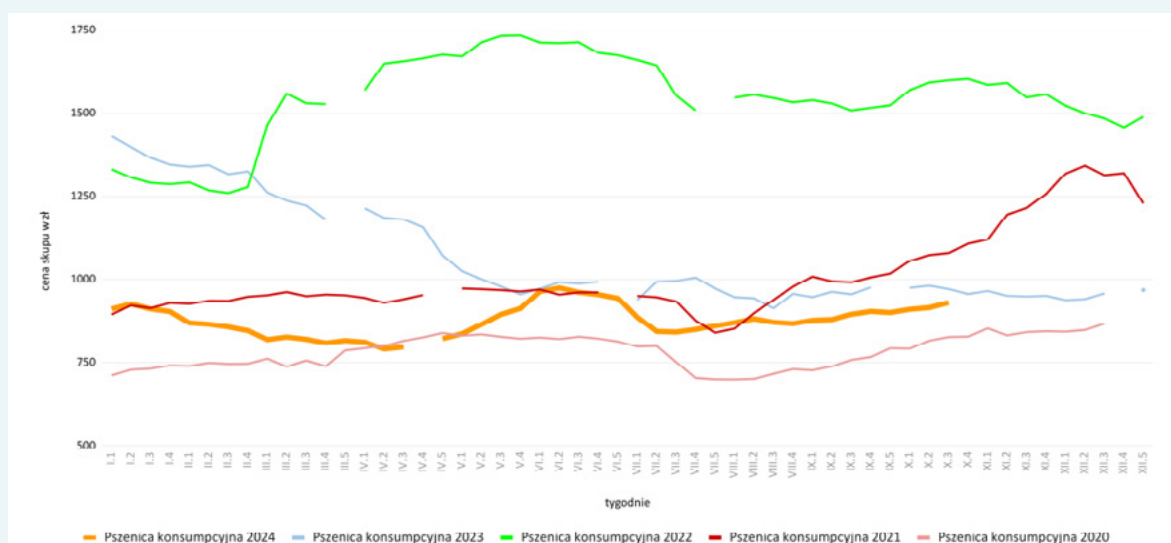
1. Zboża - na rynku zbóż sytuacja pozostaje bardzo dynamiczna a poziom cen skupu poszczególnych towarów kształtowany jest na rynku międzynarodowym, który pozostaje pod wpływem wielu czynników geopolitycznych.

Sytuacja na rynku pszenicy w całym 2023 była bardzo zmienna. W pierwszej połowie roku widoczne były gwałtowne spadki cen, które ustabilizowały się w drugiej połowie roku na poziomie lekko poniżej 1000 zł/t.

Od początku 2024 doszło jednak do dalszych przecen na rynku, gdzie po pewnym odbiciu cen w 06-2024, nastąpił powrót do poziomów z wiosny. Od lipca 2024 widoczny jest powolny trend wzrostowy.

Rynek pozostaje bardzo dynamiczny i wrażliwy na informacje z rynku związane z kolejnymi prognozami zbiorów, anomaliami pogodowymi związanymi ze zmianami klimatu czy aktualną sytuacją geopolityczną.

Pszenica konsumpcyjna

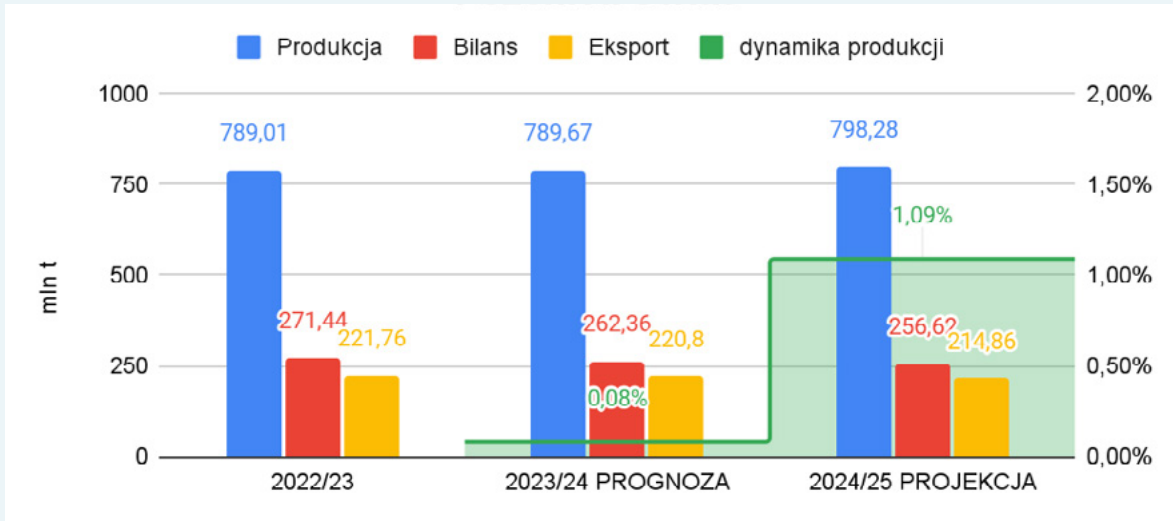

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa (Biuletyn Informacyjny)

Wpływ na to z jednej strony mają, m.in. prognozy USDA (Departament Rolnictwa USA), które przewidują wzrost produkcji pszenicy w sezonie 2024/25 z dalszym znacznym spadkiem światowego bilansu, z drugiej natomiast strony równoważone jest to większą dostępnością rosyjskiego zboża na rynku międzynarodowym i zwiększaniem przez Rosję udziału w światowym eksporcie pszenicy, pomimo spadających prognoz zbiorów w sezonie 2024/25.

W 2024 można spodziewać się utrzymania wysokiej dynamiki cen pszenicy na rynku globalnym związanej z dużą niepewnością oraz wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zdarzeń nadzwyczajnych.

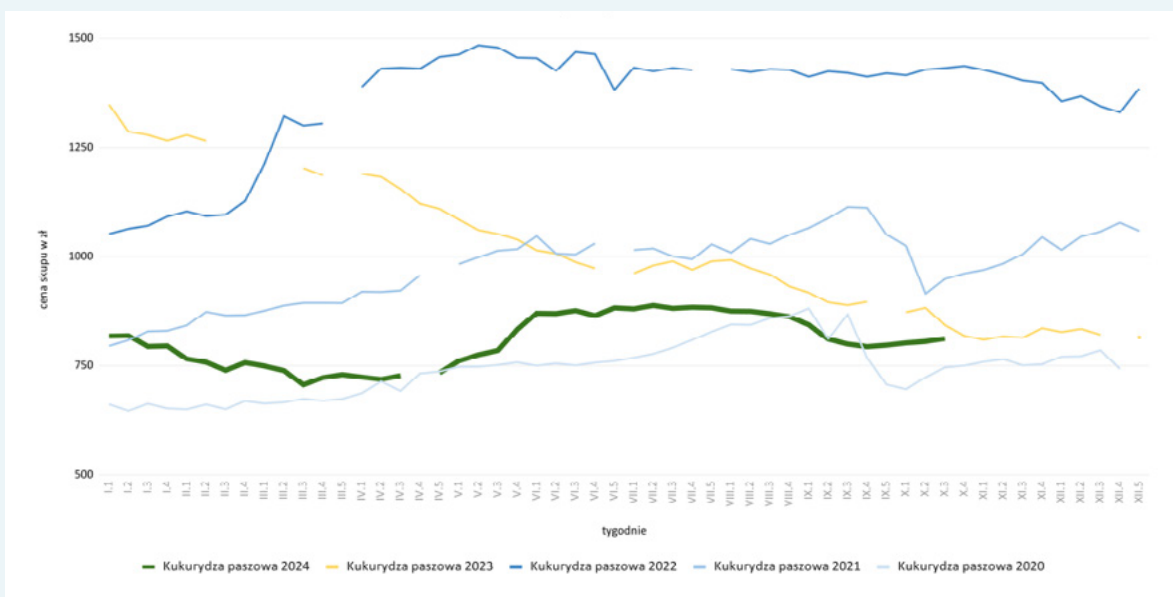
Pszenica świat

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USDA

Rynek kukurydzy, również zanotował bardzo duże spadki w 2023. Dopiero pod koniec roku sytuacja zaczęła się lekko stabilizować – jednak pozostaje dynamiczna i zauważalne były dalsze spadki cen skupu kukurydzy na początku 2024. Od maja 2024 po mocnym wzroście cen nastąpiła stabilizacja na rynku.

Kukurydza paszowa

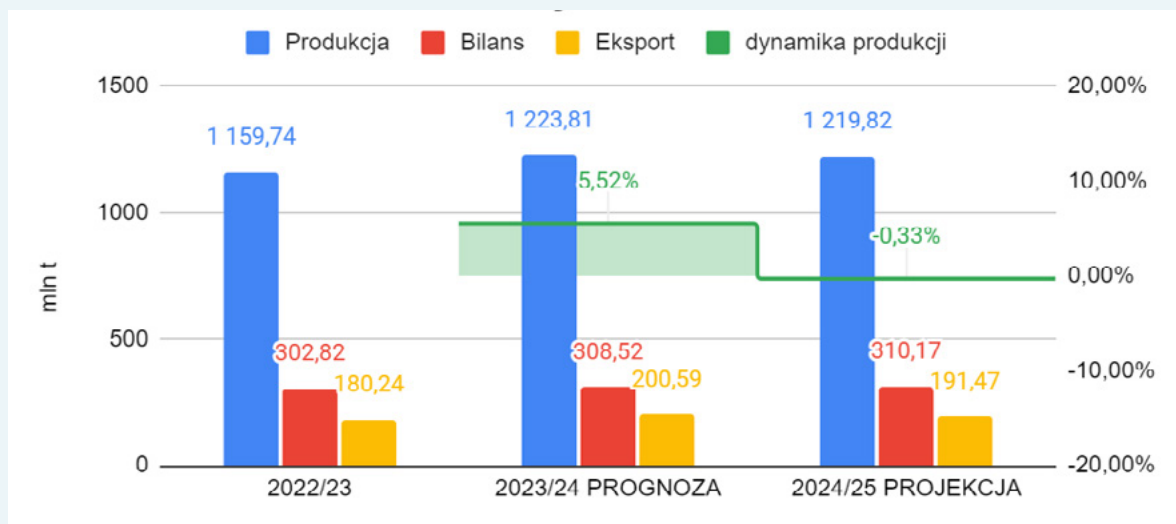

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa (Biuletyn Informacyjny)

Obecnie zgodnie z prognozami USDA światowa produkcja oraz zapasy mają lekko spaść w sezonie 2024/2025 co przyczyniło się do wzrostu notowań kukurydzy w ostatnich miesiącach. Wpływ na poziom cen będą miały przede wszystkim prognozy zbiorów u czołowych graczy jak: USA, Brazylia oraz Argentyna, jak również z występowaniem w tych rejonach zjawiska EL Niño, czyli zjawiska pogodowego polegającego na utrzymywaniu się ponadprzeciętnie wysokiej temperatury na powierzchni wody w strefie równikowej Pacyfiku.

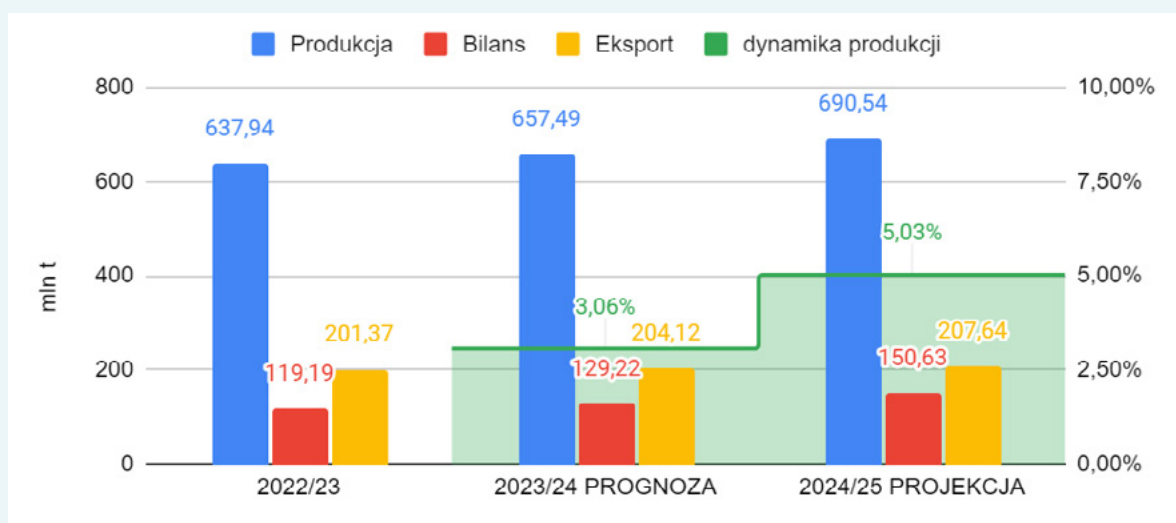
Kukurydza świat

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USDA

2. Jeśli chodzi o rynek oleistych sytuacja w zakresie dynamiki cen ma się bardzo podobnie jak w przypadku pszenicy, czyli odnotowujemy bardzo wyraźne spadki od początku 2023, trwające do około połowy roku, następnie nastąpiła względna stabilizacja. Jeśli chodzi natomiast o perspektywy na sezon 2024/25 to prognozy USDA przewidują dość znaczny wzrost zarówno produkcji jak i światowego bilansu oleistych. Jak na razie w ciągu ostatnich kilku tygodni jesteśmy świadkami odbicia notowań na rynkach światowych.

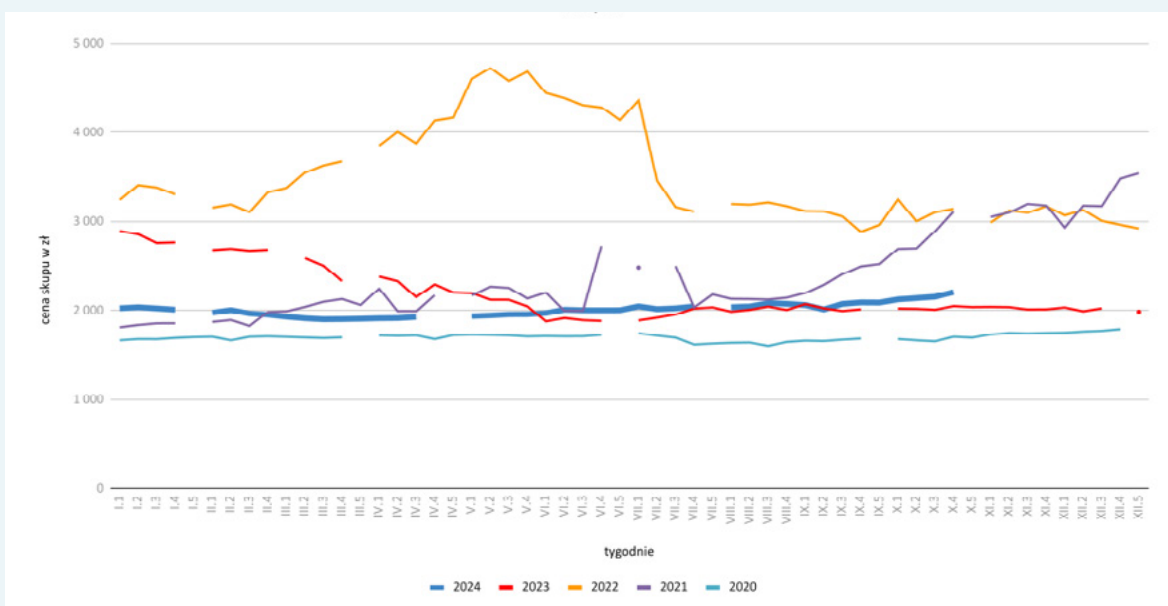
Oleiste świat

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USDA

Na rynku krajowym zauważalna jest stabilizacja cen od początku 2024 i utrzymywanie się ceny skupu w okolicach 2000 zł/tonę.

Rzepak

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa (Biuletyny Informacyjne)

III. Mięso

- W zakresie produkcji wołowiny** to według danych GUS na koniec 06-2024 pogłowie bydła ogółem spada w Polsce o 1,55% do poziomu 6,335 mln sztuk. Jest to pewna zmiana trendu, po dość dynamicznych wzrostach pogłowia w ostatnich latach. Perspektywy dla rynku wołowiny pozostają raczej pozytywne, szczególnie w kontekście otwarcia się chińskiego rynku na polską wołowinę po 22 latach przerwy.

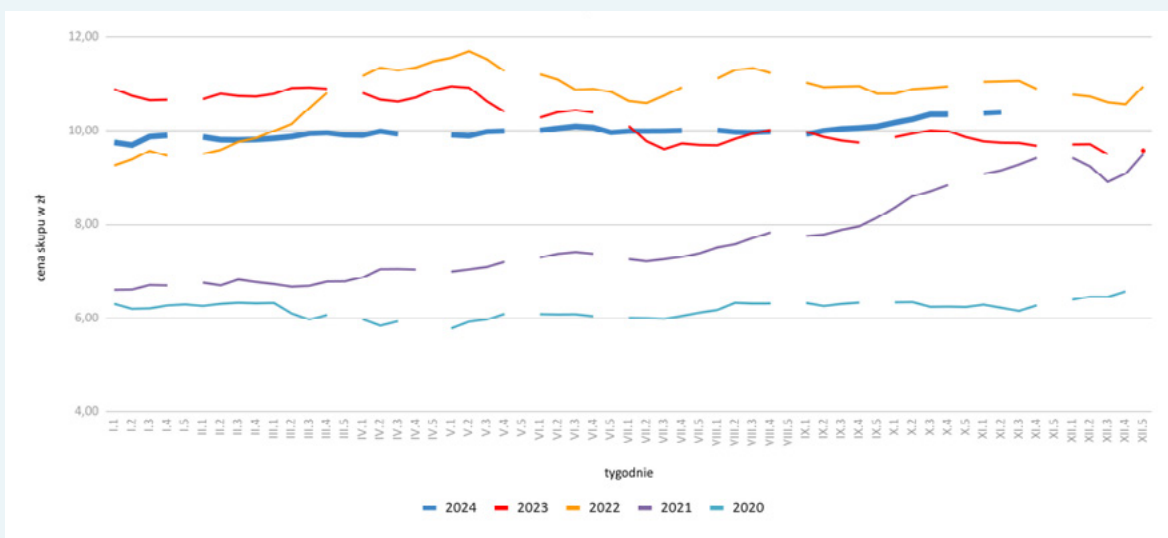
Pogłowie bydła ogółem

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych UE rok 2024 ma przynieść dalszy spadek produkcji wołowy o ok. 2,3%. Mniejsza podaż wołowy wpływa na zwiększenie cen skupu, co w połączeniu ze spadającymi cenami pasz zwiększa rentowność produkcji.

Bydło

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa (Biuletyny Informacyjne)

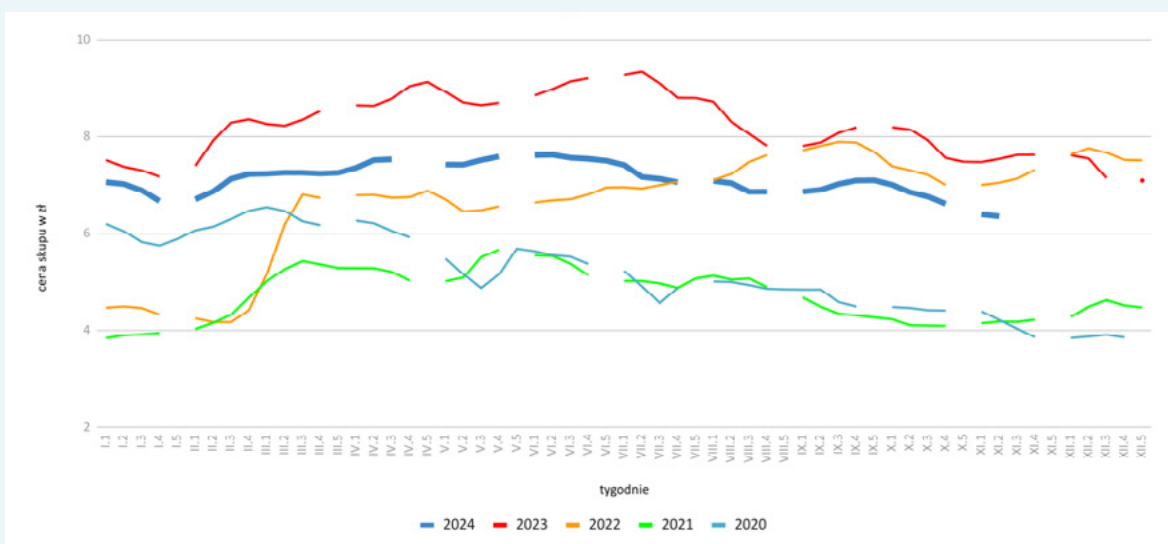
Jeśli trend obniżania cen pasz zostanie utrzymany w kolejnych miesiącach przekładając się na obniżenie kosztów produkcji to redukcja pogłowia może spowolnić.

Spodziewany jest wzrost podaży mięsa na rynku światowym (głównie Brazylia i Australia), co wpływa na spadek konkurencyjności europejskiej wołowy na rynkach światowych.

W wielu rejonach świata zauważalne jest spowolnienie gospodarcze, które może bezpośrednio wpłynąć na obniżenie popytu. Spadek siły nabywczej konsumentów spowodowany może być również obserwowaną wysoką inflacją

- 2. Na rynku wieprzowiny** rok 2023, również był bardzo dynamiczny. Po wzrostach od początku roku i osiągnięciu maksymalnych cen w połowie roku, nastąpił dość gwałtowny spadek cen i powrót do poziomów z początku 2023. W 2024 sytuacja pozostaje dynamiczna, rynek gwałtownie reaguje na wszelkie informacje związane ze zmianą popytu i podaży. W 2024 roku przewidywana jest raczej stabilizacja na rynku wieprzowiny z ceną skupu w przedziale 6-7 zł/kg żywca.

Wieprzowina

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa (Biuletyny Informacyjne)

Według danych GUS pogłowie trzody chlewnej na koniec 06-2024 mocno spadło o ponad 6,5% do 9,132 mln sztuk co potwierdza historycznie wysoką dynamikę w zakresie produkcji trzody chlewnej.

Pogłowie trzody chlewnej ogółem

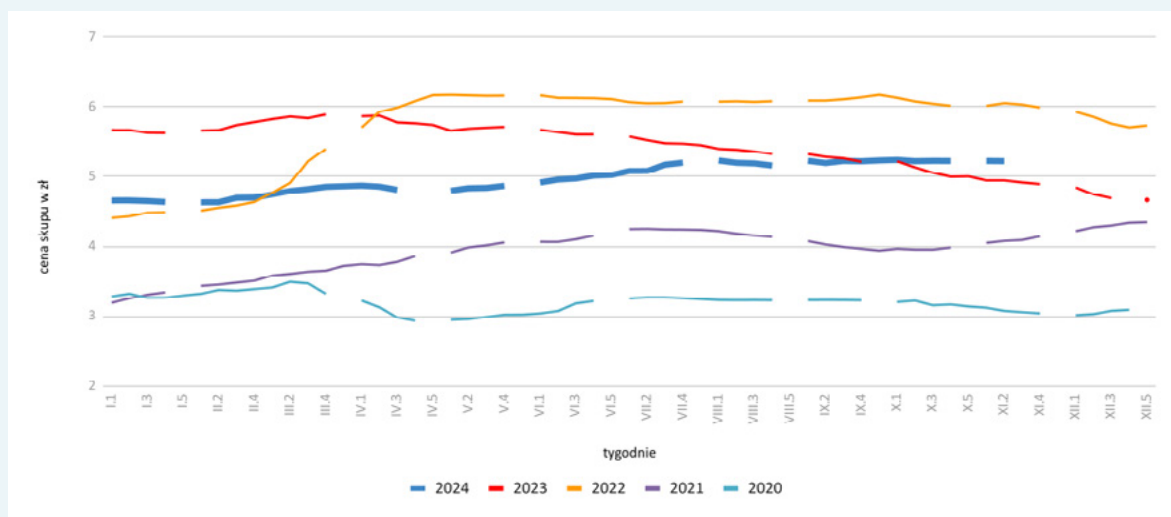

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi UE spadek produkcji trzody chlewnej w 2024 ma wynieść 0,4%. Popyt w UE pozostaje jednak na stabilnym poziomie przy spadającej podaży.

3. Cena kurcząt rzeźnych spadła mniej więcej od kwietnia 2023, osiągając poziom notowany w momencie wybuchu wojny w Ukrainie. Obecnie od lutego 2024 obserwujemy trend wzrostowy cen skupu drobiu.

Drób - kurczak

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa (Biuletyn Informacyjny)

Produkcja drobiu w UE wzrosła w 2023 o ok. 3,3%, w 2024 przewidywany jest dalszy wzrost produkcji o ok. 1,7% m.in. dlatego, iż drób pozostaje jednym z najtańszych źródeł białka dla konsumentów.

Eksport z UE pozostanie pod presją innych rynków (zwłaszcza Brazylii), które są bardziej konkurencyjne na rynku globalnym. W związku z tym przewiduje się umiarkowany spadek eksportu w 2024 na poziomie ok. 1,0%.

Grypa ptaków pozostanie jednym z głównych czynników mających wpływ na kierunki i trendy w eksporcie.

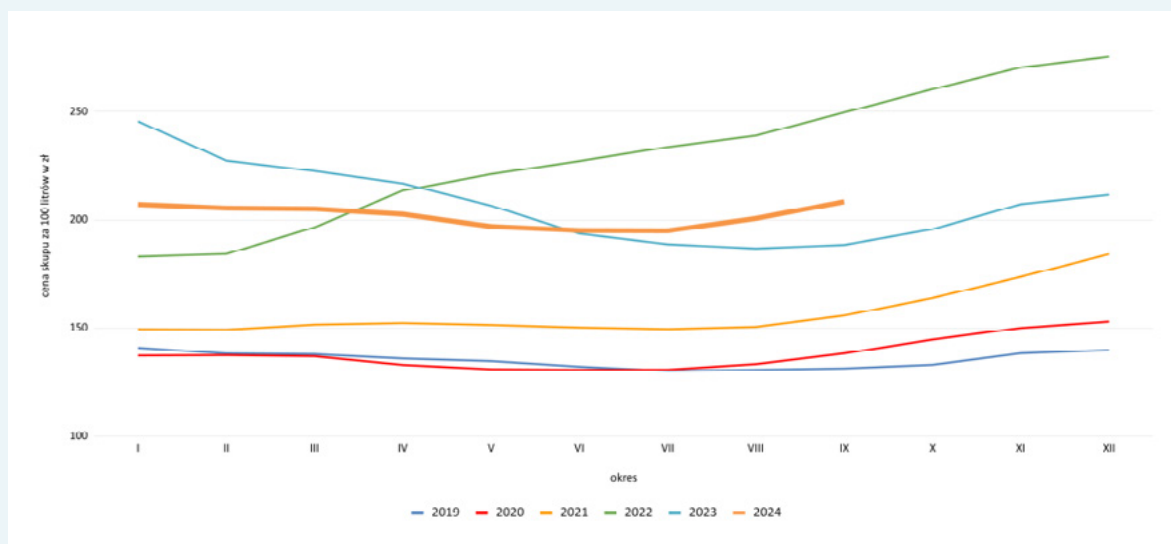
IV. Mleko

1. **Od początku 2023 obserwowaliśmy znaczny spadek cen surowca**, który ustabilizował się w połowie roku. Następnie zgodnie z przewidywaniami ceny rosty pod koniec 2023.

Od początku 2024 sytuacja jest dosyć stabilna, po cyklicznej korekcie cen w dół w połowie roku widoczne jest obecnie odbicie cen w górę, trend ten ma być kontynuowany.

Prognozowana cena surowca w 2024 roku powyżej średniej 5-letniej, prawdopodobnie w okolicach 2,1-2,2 zł/l.

Mleko

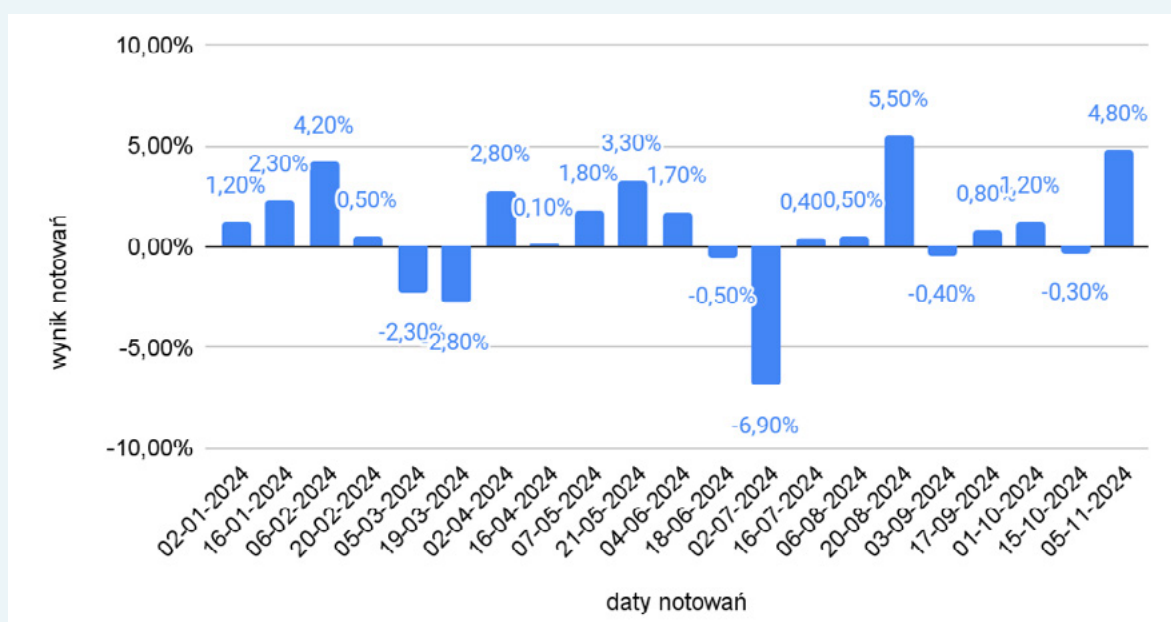

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ceny produktów mleczarskich: masło ogółem oraz ser cheddar po gwałtownych spadkach z początku 2023 roku nastąpiła stabilizacja. Obecnie masło w trendzie wzrostowym, natomiast ser cheddar dość stabilnie.

Wyznacznikiem pozytywnego trendu dla branży mleczarskiej są notowania na nowozelandzkiej giełdzie produktów mleczarskich, gdzie widzimy wyraźnie zainteresowanie produktami mleczarskimi.

Global Dairy Trade

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDT: <https://www.globaldairytrade.info/en/product-results>

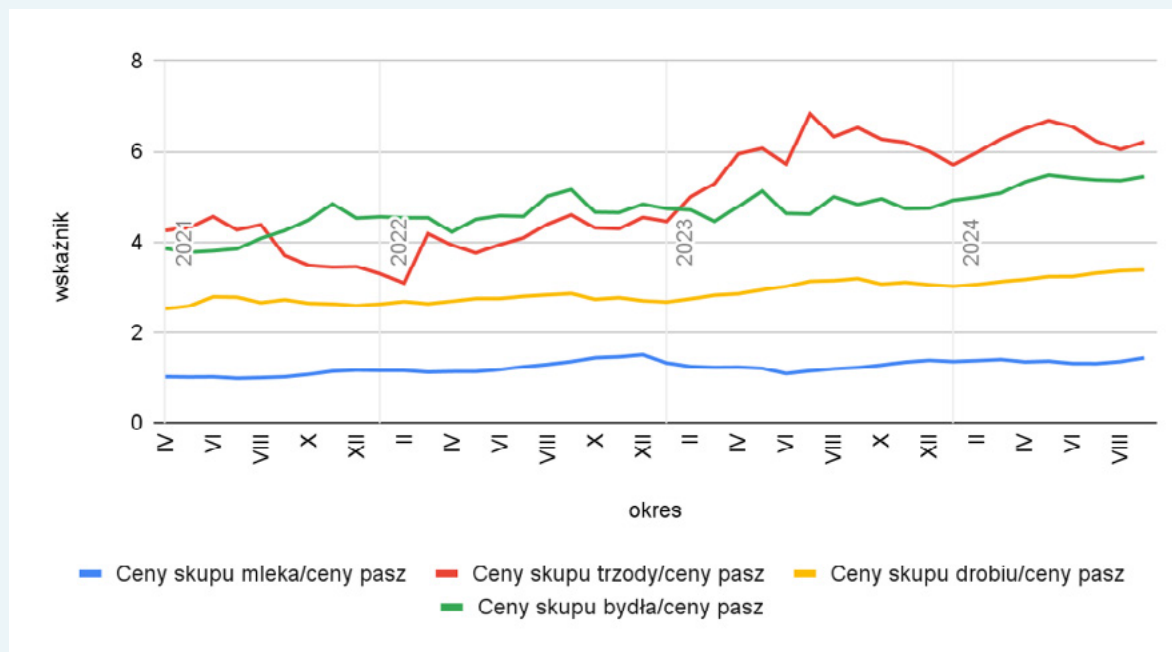

VI. Środki Produkcji

1. W 2024 zauważalny jest spadek cen poszczególnych grup środków produkcji w tym szczególnie nawozów mineralnych, nośników energii oraz pestycydów. Wzrosły natomiast ceny maszyn rolniczych.
2. Środki produkcji to oczywiście poza wymienionymi wyżej elementami również pasze. W produkcji zwierzęcej z uwagi na spadające ceny zbóż, koszty pasz również malały wpływając pozytywnie na rentowność produkcji.

Przedstawiona poniżej relacja cen skupu do cen pasz pokazuje wyraźnie, że szczególnie od początku bieżącego roku tendencja jest wzrostowa co powinno wprost przekładać się na wzrost rentowności poszczególnych rodzajów produkcji.

Relacja cen skupu do cen pasz

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa (Biuletyn Informacyjny)